

ה"ת 1918/06/17 - מדינת ישראל נגד יורם אריכא, אסטל אוליבנשטיין, ג'ויס תקוה, ניל תקוה

בית משפט השלום בכפר סבא

ה"ת 1918-06-17 אוליבנשטיין נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט דרור קלייטמן
מבקשת מדינת ישראל באמצעות עו"ד קרן וקסלר - פרקליטות מחוז
מרכז
נגד משיבים 1. יורם אריכא באמצעות עו"ד רויטל קוצר 2. אסטל
אוליבנשטיין 3. ג'ויס תקוה 4. ניל תקוה

החלטה

רקע

1. בתאריך 1.6.17, הוגשה בקשה לבית המשפט על ידי מר זאב אוליבנשטיין ז"ל (להלן: "המנוח"). בבקשה זו ביקש המנוח כי שעון יד וכספים אשר לטענתו נגנבו ממנו על ידי המשיב 1, בעת שזה טיפל בו, ואשר נתפסו על ידי המשטרה בעקבות תלונה שהוגשה על ידו, יושבו לו.
2. בתאריך 11.7.17, לאחר שהתקבלה הסכמת המבקשת, ניתנה החלטה כי השעון יושב למנוח.
3. בעת ההמתנה לתגובת המבקשת להשבת הכספים, נפטר המנוח.
4. בעקבות פטירתו, הודיעה המבקשת כי בטרם פטירתו של המנוח, נוכח הראיות המצויות בתיק החקירה, הודיעה למשיב 1 כי בכוונתה להגיש נגדו כתב אישום ואף נערך לו שימוע, אולם בהיעדר המנוח, תתקשה המבקשת להוכיח את אשמתו ברמה הנדרשת בפלילים ולכן התיק כנגדו נסגר. אולם, הוגשה בקשה על ידה להשבת הכספים, אשר נתפסו אצל המשיב 1 בחיפוש שנערך בביתו בתאריך 15.5.17, לידי המשיבה 2.
5. לאחר שהתקיים דיון בפניי, בתאריך 2.1.18, בו חלקו הצדדים בשאלה, מהי מסגרת הדיון הראויה למחלוקת ביניהם, קבעתי כי הדיון יתנהל בפניי בהתאם לסעיפים 31 ו-34 לפקודת סדר הדין הפלילי.

ראיות וטענות הצדדים

6. מטעם המשיב 1 הוגשו לבית המשפט תצהירים שניתנו על ידי מר איתי אריכא וגב' פנינה צפדיה.

7. הוגש תצהיר שניתן על ידי המשיבה 4.
8. בדיון שהתקיים בפניי בתאריך 4.2.18, הוגש מטעם המבקשת תיק החקירה המשטרתי.
9. בדיון זה העיד, **רס"ר אלעד עלאני**, ונחקר נגדית בעניין דו"ח פעולה שנערך על ידו ומצוי בתיק החקירה.
10. **המשיב 1 עצמו**, העיד ונחקר נגדית באותו דיון ובסופו של הדיון אף הוגש מטעמו דיסק ובו הקלטות אותן ביצע בעת שטיפל במשיב 1, כמו כן, הוגשו תמלולי ההקלטות.
11. בדיון שהתקיים בפניי בתאריך 26.2.18, נמשכה חקירתו הנגדית של המשיב 1.
12. כמו כן העידו ונחקרו נגדית באותו דיון, מגישי התצהירים, **מר איתי אריכא וגב' פנינה צפדיה**.
13. בסיכומיה טענה ב"כ המבקשת, עו"ד קרן וקסלר, כי מדובר בבקשה שהוגשה מלכתחילה על ידי המנוח ועל כן מפנה את בית המשפט לדברים אותם מסר המנוח לפני מותו ולעיומות שנערך בין המנוח למשיב 1. לדבריו של המנוח, הכספים נעלמו מביתו ולא ניתנו מעולם למשיב 1. היא מפנה לגרסאותיו המשתנות של המשיב 1 שבעת החיפוש אמר לגבי השעון שאולי הוא שלו או שניתן לו על ידי אביו וזאת לעומת גרסתו המאוחרת ולפיה השעון ניתן לו במתנה על ידי המנוח. היא מפנה לדו"ח הפעולה של השוטר אלעד אלעני ממנו עולה שהנאשם ניסה להסתיר מהשוטר שיש לו עוד כסף בבית ולאחר שנמצא תיק שחור בארון הבגדים ובו כסף נוסף, טען כי הכסף ניתן לו במתנה על ידי המנוח וזאת לעומת גרסתו היום ולפיה מדובר בכסף ששייך לו, אם משום שקיבלו בירושה ואם כשכר עבודה מעבודותיו השונות. היא מדגישה שאצל המשיב 1 נתפסו דברים ייחודיים למנוח, שעון יד שהיה שייך לו וכספים שנתפסו בשטרות של ליש"ט בדומה לאלו שנגנבו מהמנוח, כאשר ממול ישנה גרסה לא ברורה ולא עקבית בשאלה מדוע החזיק המשיב 1 ברשותו בליש"ט. טענתו כי החליף כספים עבור המנוח אינה סבירה ובכל הנוגע להחלפה שבוצעה בתאריך 9.5 אינה אפשרית כי אז המשיב 1 כבר לא עבד אצל המנוח. היא סבורה כי בהקלטות שהובאו על ידי המשיב 1 אין כל דבר שיש בו על מנת לסייע למשיב 1. לנוכח כל זאת היא עותרת לקבלת הבקשה והעברת הכספים לידי המשיבים 2-4 כיורשיו של המנוח.
14. מנגד, ב"כ המשיב 1, עו"ד רויטל קוצר, טענה כי אין כל ראיה שיש בה על מנת להעיד כי הכספים שייכים למנוח וזאת מאחר והעדויות היחידות שנוגעות לכך הן של המנוח והן אינן קבילות. בתצהירי המשיבים 3 ו4 אין כל דבר שיש בו על מנת להעיד כי כספים אלו היו שייכים למנוח. לא נעשתה כל בדיקה בכספת של המנוח ולא ניתן להסתמך על דבריו מבלי שייחקר נגדית. למשיב 1 לא היו מפתחות לכספת ולא ברור כיצד ומתי הייתה לו גישה אליה. הסכומים שנתפסו אינם זהים לסכומים שנטענו על ידי המנוח. המשיב 1 שהינו

חולה סכרת ומטופל מבחינה נפשית נחקר בתנאים לא פשוטים עבורו. לטענתה, אין כלל צורך לבחון את גרסאותיו של המשיב 1 בכל הנוגע לכספים המצויים ברשותו. בכל הנוגע להמרות הכספים שבוצעו על ידי המשיב 1, הרי שהעובדה שאף לדברי המנוח לא היה חוסר בכספת גם לאחר שהתבצעו 2 החלפות הכספים הראשונות בידי המשיב 1, יש בה על מנת לחזק את גרסתו כי ביצע את המרות הכספים עבור המנוח. המשיב 1 הצביע על עבודות שונות בהן עבד וכן על ירושה שקיבל ואת החזקת הכסף במזומן הסביר בכך שהינו פושט רגל ואוגר את כספיו במזומן. ניתן ללמוד מההקלטות שהוגשו לבית המשפט כי בין המשיב 1 למנוח הייתה מערכת יחסים תקינה שאינה תואמת את התמונה אותם מציגים המשיבים 3 ו-4. היא סבורה כי לא ניתן להסתמך על דו"ח הפעולה של השוטר אלעני ויש לקחת בחשבון את מצבו של המשיב 1 ואת הסיטואציה בה היה נתון בעת שבוצע אצלו חיפוש לראשונה בחייו כאשר היה מבולבל. הגרסה אותה מסר לכאורה בחיפוש לא נמסרה על ידו בכל שלב אחר ולכן עולה ספק אם אכן זו הגרסה שמסר לשוטר. לא נמצאו אצל המשיב 1 פריטים נוספים שנטענו שנגנבו מהכספת. יש אף פער גדול בין הסכומים שנגנבו לבין אלו שנמצאו אצל המשיב 1. לנוכח כל זאת היא עותרת להשבת הכספים לידי המשיב 1.

דין והכרעה

המסגרת המשפטית

15. כפי שנקבע בהחלטתי הקודמת, הליך זה מתנהל בהתאם לסעיפים 31 ו-34 לפקודת סדר הדין הפלילי(מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה").

16. בית המשפט העליון בבש"פ 2671/01 **שלמה סיני נ' ז'אן מילרה ואח'** (30.5.2001), דן בשאלה: מהי מהות המבחנים לפיהם יש להחליט בדבר גורלם של תפוסים במסגרת בקשה על פי סעיפים 34 ו-36 לפקודה? כב' הש' אנגלרד בהחלטתו קובע כי: **"האפשרות המוענקת לאדם, התובע זכות בחפץ, לפתוח בהליך אזרחי רגיל לשם החזרת הנכס אליו, מחזקת את האופי המנהלי והזמני של הצו. אני גורס כי טיבו של הצו משליך במישרין על כמות הראיות הדרושה לשם הכרעה במסגרת סעיפים 34 ו-36 לפסד"פ. מאחר שההחלטה של בית המשפט אינה מכריעה את שאלת הזכויות המהותיות בחפץ, ומאחר שאפשר להשיג עליה בהליך אזרחי רגיל, הרי אפשר להחיל לגביה, בשינויים המחויבים, את העקרונות של המשפט המנהלי בדבר כמות הראיות הדרושה בהחלטות של רשויות המנהל. ביסוד "כלל הראיה המנהלית" מצוי מבחן הסבירות... מבלי לקבוע מסמרות, הייתי מאמץ בסוגיה הנדונה את העיקרון כי, לצורך הכרעה בדבר מסירת החפץ, די בראיה לכאורה כי הטוען לזכות זכאי להחזקתו".**

17. לנוכח האמור לעיל, עולה כי המבחן בו יש לבחון את השאלה העולה במסגרת הליך זה אינו מבחן הספק הסביר המאפיין את המשפט הפלילי ואף לא מאזן ההסתברויות בהתאם לראיות "רגילות" במסגרת הליך אזרחי, אלא, על בית משפט לבחון שאלה זו, לנוכח העובדה שאין בה משום הכרעה מהותית קניינית, בהתאם לראיות מנהליות שביסודן מצוי מבחן הסבירות.

18. כפי שצוין בהחלטת הקודמת, בבש"פ 4118/14 **גנה ואח' נ' מדינת ישראל** (13.11.14), נקבע כי גם כאשר תיק חקירה כנגד חשודות נסגר יכול בית המשפט להורות על חילוט רכוש וזאת כאשר קיים בעניינו חשד כי הינו גנוב וזאת אף אם אין טוען לזכות ברכוש, מלבד אלו שהרכוש נתפס ברשותן.

ראיות הצדדים

19. בביתו של המשיב 1, אשר שימש כמטפל של המנוח, נערך חיפוש בתאריך 15.5.17 וזאת על סמך תלונה שהתקבלה מהמנוח ולפיה נגנב מכספת אשר מצויה בביתו כסף רב, שעון יקר ערך ורכוש נוסף. בהודעתו של המנוח מיום 16.5.17, פרט המנוח כי נגנב ממנו כסף ישראלי בסך 120,000 ₪ בשטרות של 200 ₪ בצבע אדום וכן 20,000 פאונד בשטרות של 50 פאונד, כאשר מדובר בשטרות ישנים וכיום נעשה שימוש בשטרות חדשים. הוא אף תיאר את השעון שנגנב.

20. בדו"ח החיפוש תיאר השוטר אלדד עלאני (להלן: "השוטר") כי במגירה בחדר הסמוך למטבח נתפס על ידו שעון יד בצבע זהב התואם את התיאור שניתן על ידי המנוח לשעון שנגנב ממנו וכששאל את המשיב 1 - של מי השעון? ענה המשיב 1: "לא יודע, אני לא זוכר, אולי זה שלי אולי זה לא שלי אולי אבא שלי נתן לי לפני חצי שנה ואולי קיבלתי ויש מצב... לא יודע".

21. עוד מתאר השוטר בדו"ח הפעולה כי שאל את המשיב 1 האם מחזיק כסף בביתו וזה ענה כי הכסף היחיד שמצוי בבית, נמצא בתוך מגירה במטבח עליה הצביע. במגירה נתפס כסף ישראלי בשטרות ובמטבעות שונים.

22. השוטר המשיך בחיפוש והבחין בארון הבגדים, בתיק צד שחור והוא מתאר כי לאחר ששאל את המשיב 1 - מה זה? הבעת פניו של המשיב 1 הייתה של הפתעה ואכזבה וכאשר שאל אותו שוב כיצד אמרת לנו שאין לך עוד כסף בבית? ענה לו המשיב 1 " **זה הזקן שאני מטפל בו נתן לי**". בתיק נתפס כסף רב הן ישראלי והן זר.

23. בחקירתו במשטרה בתאריך 15.5.17 טען המשיב 1 כי שעון היד שנתפס ניתן לו במתנה על ידי המנוח ולגבי הכספים שנתפסו ברשותו, טען כי קיבל כשכר על עבודות שונות אותן הוא מבצע וכתוצאה מכך שהוא פושט

רגל, לא הפקיד אותם בבנק. ברשותו נתפסו מסמכים המורים על המרות כספים אותן ביצע מליש"ט לכסף ישראלי ואותן הוא הסביר בכך שעשה זאת עבור המנוח.

24. בחקירתו מתאריך 17.5.17, אישר כי ידע על קיומה של הכספת ואף פתח אותה בנוכחות המנוח כשה ביקש ממנו להמיר כספים.

25. מלבד המשיב 1, נחקר במשטרה, אף אחיינו, מר איתי אריכא שעבד גם כן מספר פעמים בביתו של המנוח ובחקירתו מתאריך 17.5.18, כשנשאל בדבר האפשרות שהמנוח נתן מתנות למשיב 1 ענה: "הוא טיפוס מאד קשה עם הכסף, מאד קמצן" וכשנשאל באופן ישיר - האם המנוח נתן למשיב 1 מתנות? ענה: "לא, כי הוא קמצן, הוא לא קל והוא לא נדיב במיוחד". גם בחקירתו הנגדית בבית המשפט חזר ואמר כי לא התרשם מהמנוח כי היה אדם נדיב וכי כסף היה עניין רגיש אצלו.

26. בעדותו של המשיב 1 בבית המשפט, בעת חקירתו הנגדית סיפר כי בין היתר מקורו של הכסף שנתפס ברשותו הוא מפיצויים אותם קיבל כשסיים את עבודתו בבנק הדואר וכן ירושה שהועברה לו באמצעות אחותו. גם אחותו הגב' פנינה צפדיה הצהירה כי העבירה למשיב 1 במהלך השנים עשרות אלפי שקלים מכספי ירושה.

27. לבית המשפט אף הוגשה קלטת המתעדת עימות שנערך בין המשיב 1 למנוח וכן הקלטות אשר בוצעו על ידי המשיב 1 בהן ניתן לשמוע שיחות בינו לבין המנוח.

הכרעה

28. לאחר שבחנתי את כלל הראיות שהובאו בפניי, הגעתי למסקנה כי לכל הפחות בנוגע לחלק מהרכוש שנתפס אצל המשיב 1, ניתן לקבוע כי מדובר ברכוש החשוד כגנוב וכי ניתן לקבוע ברמת הראיות הנדרשות בהליך זה, כי יש להשיבו ליורשיו של המנוח.

29. הודעותיו של המנוח במשטרה היוו את הבסיס לחשד להוצאת צו החיפוש בביתו של המשיב 1 וכן לתיאור הרכוש שנגנב ממנו.

30. לאחר שבוצע צו החיפוש ונתפס הרכוש, הרי שלצורך הכרעתי בהליך זה, אני נדרש להודעת המנוח, אך לצורך תיאור הרכוש שנגנב, לטענתו, מכספת שהייתה מצויה ברשותו. אני סבור כי לנוכח ההליך בו אנו מצויים, שבו, כאמור, ניתן לבחון ראיות בהתאם לכלל הראיה המנהלית, ניתן להסתמך לצורך זה של תיאור הרכוש בהודעת המנוח מתאריך 17.5.17.

31. בהודעה זו מתאר המנוח את שעון היד שנגנב ואת סכומי הכסף : 20 אלף פאונד בשטרות ישנים של 50 פאונד כל אחד ו- 120,000 ₪ בשטרות אדומים של 200 ₪ כל אחד.

32. ברשותו של המשיב 1 נתפס שעון יד התואם את תיאורו של המנוח. שעון זה כבר הושב לידי המנוח ואינו עומד בבסיס החלטה זו, אולם ניתן להסיק מתפיסתו אצל המשיב 1 גם בנוגע לרכוש הנוסף שנמצא ברשותו. בעת החיפוש טען המשיב 1 בפני השוטר כי אינו יודע של מי השעון, "אולי שלו ואולי לא, אולי ניתן לו על ידי אביו". לעומת זאת, בחקירתו במשטרה בתאריך 15.5.17 טען כי קיבל את השעון במתנה מהמנוח וכשנשאל מדוע שיקבל שעון כזה במתנה, ענה: "סתם השעון היה בחדר והוא אמר לי קח את השעון מתנה אתה כמו הבן שלי". בתיק החקירה מצויה הערכת שווי של השעון על ידי החנות בה נקנה והוא מוערך בסך של 20,000 ₪. גם מבלי להסתמך על הודעתו של המנוח כי לא נתן את השעון במתנה למשיב 1, הרי שלא ניתן על ידי המשיב 1 כל הסבר סביר מדוע "סתם כך" יקבל מתנה בשווי כה גבוה מהמנוח, ודאי לנוכח עדותו של אחיינו של המשיב 1, מר איתי אריכא, אשר עבד יחד עם המשיב 1 אצל המנוח, כי המנוח לא היה נדיב בכל הנוגע לכספו ולחלוקת מתנות.

33. באשר לכסף שנתפס ברשותו של המשיב 1, הרי שניתנו על ידו גרסאות שונות לאורך הזמן. בעת החיפוש ניסה להסתיר מעיני השוטר חלק מהכספים שנתפסו באומרו כי אין ברשותו כספים נוספים בבית מלבד אלו שנתפסו במגירה במטבח. כשנמצאו כספים נוספים בארון בחדר השינה, אמר תחילה שאין לו הסבר לכך ולאחר מכן אמר: "זה הזקן שאני מטפל בו נתן לי". בהודעתו מתאריך 15.5.17 טען המשיב 1 כי מקורו של הכסף שנתפס בשכר אותו קיבל עבור עבודות שונות אותן ביצע. בעת חקירתו הנגדית העלה גרסה חדשה, אשר לא היה לה זכר עד לאותו רגע ולפיה החזיק ברשותו 30,000 ₪ שקיבל לפני מספר שנים כפיצויים מבנק הדואר. כמו כן, העלה בעדותו זו אשר נתמכה בתצהיר מאחותו גרסה כי קיבל עשרות אלפי שקלים מכספי ירושה, גם לגרסה זו אין כל זכר בחקירותיו במשטרה.

34. המשיב 1 טען כי הדברים שנרשמו על ידי השוטר בדו"ח הפעולה הנוגע לחיפוש שנערך בביתו, לא נאמרו על ידו. השוטר העיד בבית המשפט ונחקר נגדית. לא מצאתי כל עילה שלא לתת אמון ברישומיו של השוטר בדו"ח הפעולה.

35. לא מצאתי כי בהקלטות אשר הובאו על ידי המשיב 1 יש על מנת להשפיע על החלטתי זו. עצם קיומם של יחסים טובים בין מטפל למטופל אין בהם על מנת לשלול אפשרות של גניבה שבוצעה על ידי המטפל. יש לזכור כי המשיב 1, נכון לגרסאותיו המעודכנות אינו טוען כי מדובר בכספים שניתנו לו במתנה על ידי המנוח.

36. לנוכח ניסיונו של המשיב 1 להסתיר מהשוטר את הכספים שנתפסו ולנוכח גרסאותיו המשתנות של המשיב,

כך גם לנוכח גרסתו הבלתי סבירה בדבר קבלת שעון יקר ערך במתנה מהמנוח, הרי שדי בכך על מנת לבסס את הטענה ברמת הראיות הנדרשת להליך זה, כי מדובר ברכוש החשוד כגנוב מידי המנוח.

37. כאמור לעיל, בהתאם לבש"פ 4118/14 **גנה ואח' נ' מדינת ישראל** (13.11.14), די בהיותו של הרכוש חשוד כגנוב על מנת שניתן יהיה לחלטו לטובת המדינה, גם באין טוען לזכות על הרכוש. קל וחומר הדבר, כאשר ישנו טוען לרכוש זה.

38. למרות האמור לעיל, לא ניתן לשלול ואף ברמה של כלל הראיה המנהלית כי המשיב 1 החזיק ברשותו גם כספים שמקורם אינו בגניבה מהמנוח.

39. כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון שהובאה לעיל, מבחן הסבירות הוא הראוי להליך זה.

40. במסגרת מבחן זה ולנוכח הודעתו המפורטת של המנוח מתאריך 17.5.17, בה הוא מתאר כי הכסף נגנב מרשותו בליש"ט בשטרות ישנים של 50 פאונד כל אחד, ובשקלים הרי שמדובר בשטרות של 200 ₪ בצבע אדום. ולנוכח העובדה כי במהלך החיפוש נתפסו ברשות המשיב 1, 426 שטרות של 200 ₪ בצבע אדום וכן 80 שטרות של 50 פאונד, הרי שלנוכח הראיות שהובאו לעיל, הסבירות כי כספים אלו שייכים למנוח הינה ברמה גבוהה ודי בה על מנת שכספים אלו יוחזרו לידי יורשיו של המנוח.

41. הוצגו אף ראיות בדבר המרות כספים אותן ביצע המשיב 1 ובמסגרתן המיר ליש"ט לשקלים. לציון כי בחקירתו מתאריך 15.5.17, טען המשיב 1 כי היו ברשותו ליש"ט שמקורן אינן במנוח וכי המיר כסף ישראלי לליש"ט, לכשנשאל מדוע המיר דווקא לליש"ט ולא ליורו, ענה: "כי בא לי על זה" וכשנשאל אם ידוע לו באיזו מדינה משתמשים בליש"ט, ענה "לא, אולי באנגליה". על פי המסמכים שהוצגו, המשיב 1 ביצע 3 המרות של ליש"ט לשקלים. טענתו הייתה כי ההמרות בוצעו עבור המנוח. המנוח בהודעתו מתאריך 17.5.17 שלל זאת מכל וכל וכך עשה גם במהלך העימות בינו לבין המשיב. גם האחין איתי אריכא בחקירתו מתאריך 17.5.17 טען כי לא היה דבר כזה ולא נראה לו הגיוני דבר שכזה. בכל הנוגע להמרות שבוצעו בתאריכים 21.3.17 ו- 9.4.17, הרי שמחמת הזהירות, מאחר ולא ניתן לעמת בבית המשפט את גרסת המשיב 1 אל מול גרסת המנוח, לא אורה על השבת סכומים אלו לידי יורשיו של המנוח, אולם בכל הנוגע להמרת הכספים שבוצעה בתאריך 9.5.17, לאחר שהמשיב 1 כבר לא עבד אצל המנוח, הרי שלא ניתן כל הסבר בידי המשיב 1 להמרה זו בה הומרו 2,500 ליש"ט ל-11,000 ₪ ואשר על כן גם סכום זה יועבר לידי יורשיו של המנוח.

42. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי מכלל הכספים שנתפסו בתיק זה יועבר לידי יורשיו של המנוח סך של 4,000 ליש"ט וכן סך של 96,200 ₪. שאר הכספים יוחזרו לידי המשיב 1.

43. הסכומים אותם קבעתי כי יש להעביר לידי יורשי המנוח, יועברו לידיהם בהתאם ובכפוף לכל דין הנוגע לירושת המנוח.

44. על מנת לאפשר לצדדים לשקול צעדיהם בכל הנוגע להחלטה זו, אני מעכב את ביצועה עד לתאריך 29.3.18.

ניתנה היום, ב' ניסן תשע"ח, 18 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.